

Post och vykort vid de olympiska spelen i Stockholm 1912

av Göran Heijtz

Solskensolympiaden kom de femte olympiska spelen i modern tid, i Stockholm 1912, att kallas. Ursprungligen var ”olympiad” den tidsrymd som inleddes med spelen ett år och pågick fyra år fram till nästa olympiska spel. Från 1896 användes beteckningen i allmänhet även för själva spelen.

Vid den Internationella olympiska kommitténs sammanträde i Berlin 1909 utsågs Stockholm till arrangör för 1912 års olympiska spel. När Sverige åtog sig uppdraget, var det i ett vanskligt läge, eftersom Rom på grund av vulkanen Vesuvius’ utbrott hoppat av 1908 års spel och ersatts av London. Där hade dock OS kommit helt i skymundan av den stora utställningen, Franco-British Exhibition 1908, som genomfördes parallellt.

Sverige och Stockholm, med sin idrottsliga bakgrund bl.a. som arrangör av de Nordiska Spelen 1901, 1905 och 1909, ett slags föregångare till vinter-OS, visade sig vara lösningen. Även om de olympiska spelen 1916 blev inställda på grund av första världskriget, hade de både arrangörmässigt, idrottsligt och publikt framgångsrika veckorna i Stockholm lagt grunden för spelens fortsatta existens och popularitet.

Över hela världen har det blivit populärt att samla på material med anknytning till de olympiska spelen. Det kan handla om alltifrån affischer, biljetter, vykort, frimärken och andra trycksaker till autografer, medaljer och föremål som på något sätt har med spelen att göra. Enormt mycket finns skrivet om spelen i form av artiklar och böcker, men det har aldrig gjorts något försök till en samlad beskrivning av vad som existerar när det gäl-

GÖRAN HEIJTZ, född 1954, har intresserat sig för vykort, poststämplat och posthistoria under många år. Han skriver sedan 1987 regelbundet om vykort i *Nordisk Filateli*. Från och med 1997 är han huvudredaktör för *Facit Postal*. Heijtz är sektionsschef för vykort i Samlarföreningen S:t Erik sedan 1979, ordförande i Sveriges Frimärkshandlareförbund sedan 1993 och styrelseledamot i Postmusei Vänner sedan 2003.

ler filateli, brevmärken och vykort i samband med OS 1912 i Stockholm.

Postkontoret Stadion var inrymt i en temporär byggnad, uppförd som ett grekiskt tempel på Valhallavägen nära Stadion.

Postkontor

I närheten av den nybyggda stadionanläggningen, i Valhallavägens allé strax öster om Sturegatan, lät man uppföra två byggnader i form av grekiska tempel, till en kostnad av vardera 4.000 kronor. I den södra förlades telegraf och rikstelefon, medan det i den

norra inrättades ett fullständigt postkontor under namnet Stadion, vilket var verksamt från den 22 juni till den 23 juli 1912. Kontoret var uppdelat i en ankommande och en avgående avdelning. Det förestods av förste postexpeditör Isac Harling biträdd av postexpeditörerna Harald Palmcrantz och Anna Rosin. Dessutom fanns det två vaktmästare.

Post till besökare av de olympiska spelen kunde avhämtas i en lucka på gaveln av postkontoret. Försändelserna skulle adresseras "Poste restante Stockholm Stadion". Kunden, som disponerade pelargången, kunde i luckor på långsidan köpa frimärken och skicka brev och vykort, men även rekommenderade försändelser, paket, postanvisningar m.m. Paviljongen bekostades av Granbergs Konstindustri AB, som även disponerade en mindre del av byggnaden för försäljning av vykort. I dess östra ände fanns dessutom en bankfilial. Enligt flera källor sattes två frimärksautomater upp vid paviljongen. Jag har dock aldrig sett några frimärken med Stadionstämplat, skurna på så sätt som frimärken från automater brukar vara.

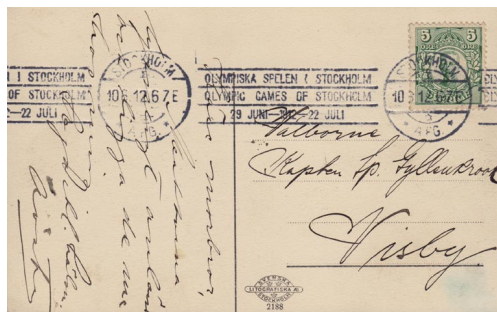
Speciella språkkurser i engelska och tyska hade under våren anordnats för att Stockholms postpersonal bättre skulle kunna kommunicera med "de främlingar som väntades till staden" under spelen. Harling, som normalt arbetade på Stockholm 1, och hans biträden hade med all säkerhet valts ut, då de ansetts lämpliga att hantera även internationella kunder.

Filateli

Sedan lång tid tillbaka är det naturligt att ett land som ordnar olympiska spel också ger ut frimärken inför och i samband med spelen. Det var emellertid inte aktuellt med särskilda frimärken i samband med de olympiska spelen 1912. I en tidningsinsändare hade det föreslagits att postverket skulle ge ut "speciella olympiska-spel-frimärken". Enligt insändaren skulle detta kraftigt bidra till att bevara minnet av sommarens enastående sportfest. Generaldirektör Juhlin hade med anledning därav förklarat att han emellanåt blev upp-

vaktad av filatelister, som kom med de mest underliga förslag till "gemensamt geschäft".

Svenska frimärkens motiv vid denna tid bestod av kungaporträtt, vapensköldar och sifferserier. Inte ens det faktum att en av den tidens mer kända filatelister, Astley Levin, ingick i organisationskommittén, var till någon hjälp i sammanhanget. Levin, vars omfattande stämpelsamlingar donerats till Postmuseum, var bl.a. ordförande i medalj- och märkeskommittén.

Vykort med maskinstämpel med reklamtext för olympiska spelen på svenska och engelska, använd vid postkontoret Stockholm 1 före och under spelen.

Poststämplat

Organisationskommittén framförde i en skrivelse av den 22 mars 1912 önskemål om särskilda poststämplat. Postverket lät därför i god tid före spelen tillverka och ta i bruk en speciell reklamvals för en eldriven brevstämpelmaskin vid Stockholm 1. Maskinen var tillverkad av Krag Maskinfabrikk i Norge, med en angiven kapacitet på 36.000 brev i timmen. Reklamvalsen hade mellan ortstämplaterna en teradig reklamtext för de olympiska spelen, både på svenska och engelska: "OLYMPISKA SPELEN I STOCKHOLM, OLYMPIC GAMES OF STOCKHOLM, 29 JUNI-1912-22 JULI". Avtryck är kända från den 27 april till den 22 juli, som var spelens sista dag. Det var den första stämpeln i världen med reklam för olympiska spel.

På postkontoret Stadion användes två datumstämplat. De var rätt snarlika i utförande, med texten STOCKHOLM STADION, men den ena hade tillägget LBR under datumet. Lbr betyder lädbrev, och den

stämpeln skulle användas för att makulera all den post som lades i de brevlådor som fanns uppsatta på Stadionområdet och utanför postkontoret. Stämpeln utan Lbr användes för sådan post som lämnades in på postkontoret, dvs. brev och vykort, i samband med att man köpte frimärken till dessa, samt rekommenderade brev och andra typer av försändelser som skulle lämnas in över disk. Båda stämpelstamparna finns idag på Postmuseum.

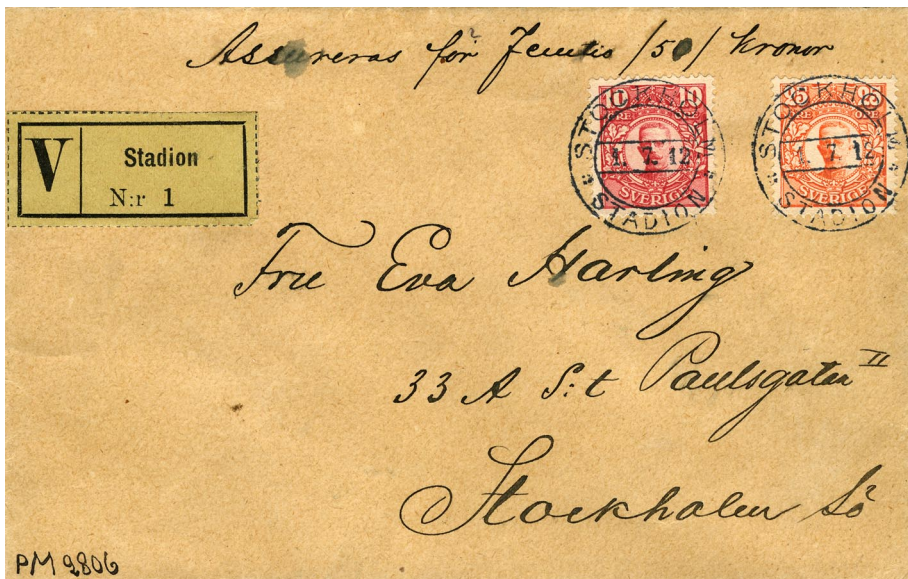
Eftersom många samlare av olympisk filateli söker dessa stämpel från de speciella dagar då vissa tävlingar genomfördes, följer

här en exakt redogörelse för hur många försändelser som avstämplades dag för dag, från spelens invigningsdag den 29 juni till dagen efter dess avslutning, den 23 juli. Orsaken till att det vissa dagar stämplades betydligt färre försändelser, var att idrottstävlingarna då genomfördes på andra platser än på Stadion. Föreståndaren Harling har i sin statistik inte skiljt på vilken stämpel som använts, men med en gissning grundad på antalet kända försändelser, bör minst 80%, kanske 90%, blivit makulerade med lådbrevsstämpeln.

Från postkontoret Stadion expedierades vanliga brevårsändelser 29 juni – 23 juli 1912:

Datum	Brev	Vykort	Korsband	Express	Summa
Juni 29	25	34	3	3	65
30	93	269	5	1	368
Juli 1	105	212	59	-	376
2	201	417	25	1	644
3	203	396	19	-	618
4	198	398	41	4	641
5	274	788	21	6	1.089
6	261	932	31	3	1.227
7	602	1.420	237	1	2.260
8	419	1.449	61	7	1.936
9	424	1.635	55	7	2.121
10	319	1.363	55	4	1.741
11	533	1.553	82	8	2.176
12	350	1.637	34	8	2.029
13	304	1.825	53	7	2.189
14	388	1.393	53	3	1.837
15	270	1.632	26	3	1.931
16	169	737	18	-	924
17	135	511	21	-	667
18	101	254	41	-	396
19	49	141	16	-	206
20	64	106	4	-	174
21	15	54	-	-	69
22	36	47	26	-	109
23	78	56	31	-	165
Summa:	5.616	19.259	1.017	66	25.958

Vid postkontoret Stadion inlämnade och utlämnades ass- och rekårsändelser, därutöver postanvisningar och paket under tiden 22 juni till 23 juli 1912.

Lokalt assurerat brev, med stämpel Stockholm Stadion utan Lbr samt med assetikett Stadion N:r 1. Det enda kända av endast sex skickade assbrev. Tillhör Postmuseum.

Inlämnade försändelser

Assurerade 6 st. Belopp 1.079 kr.
 Rekommenderade 217 st.
 Inrikes postanvisningar 132 st.
 Belopp 10.027 kr. Därav 7 st.
 listpostanvisningar, 169 kr.
 Utrikes postanvisningar 29 st. Belopp 767:08
 Inrikes paket 19 st.
 Utrikes paket 3 st.

Utlämnade försändelser

Rekommenderade 28 st.
 Inrikes postanvisningar 7 st. Belopp 55:30
 Utrikes postanvisningar 9 st.
 Belopp 622:05.
 Därav 2 st. listpostanvisningar 85:50

Statistiken

Med hjälp av Harlings statistik kan man konstatera att det enda kända assurerade brevet, av sex skickade, som nu finns på Postmuseum i Stockholm, torde vara en av OS-filatelins största rariteter. Brevet är skickat av Harling själv till en släkting den 1 juli och har assetikett Stadion N:r 1. Av de 217 avsända rekommenderade breven finns ett mindre antal kända, medan postanvisningar, paketadresskort och expressbrev är helt okända i samlarkretsar.

Reklamstämplar

En rektangulär franskspråkig stämpel användes som bredvidstämpel på en del försändelser till USA. Stämpeln, med texten "JEUX OLYMPIQUES + STOCKHOLM 1912 +

Ett av få kända rekommenderade brev från postkontoret Stadion, skickat till Lidingö Villastad den 12 juli.

Franskspråkig reklamstämpel för olympiaden, endast känd ifrån denna korrespondens till USA under en stor del av 1912. Tillhör Postmuseum.

LE 29 JUIN - 22 JUILLET” på tre rader och med en trippelram, verkar ha varit en gummistämpel. Den uppvisar alltid samma skada nere till vänster. Alla kända brev är sända till samma adress: New York Institute of Science, Rochester, N. Y., America. Både förtryckta och handskrivna kuvert förekommer. Brevet är skickade från olika platser i Sverige 1912, både före och efter spelen och det är anmärkningsvärt att alla kända försändelser är adresserade till en och samma institution.

Nöjesfältet Olympia låg vid Lidingövägen, några minuters promenad från Sta-

På nöjesfältet Olympia, som låg på Lidingövägen, användes på invigningsdagen, den 6 juli, en speciell så kallad bredvidstämpel. Den är känd på Granbergs vykort i den andra officiella serien, vars adressida hade detta utförande.

dion. På vykort sålda vid nöjesfältet förekommer en cirkulär bredvidstämpel med texten “OLYMPIA STOCKHOLM” samt datum. Stämpeln, som är mycket sparsamt förekommande, är en s.k. icke postal bredvidstämpel,

närmast att jämföras med den tidens ”basarstämplat”. De vykort jag har sett är alla stämplat 6 – JUL. 1912 och korten är inte postgångna. Datumsiffrorna verkar inte ha varit utbytbara. Vad var det då som var så speciellt med detta datum, en vecka in på spelen? Jo, den 6 juli hölls det högtidliga öppnandet och alla länders deltagare tågade in på Stadion. Det var som det uttrycks i den officiella redogörelsen ”begränsningen af den egentliga olympiska veckan”.

Affisch och brevmärken

Brevmärke i samma utförande som affischen för de olympiska spelen 1912, efter en akvarell av konstnären Olle Hjortberg föreställande nationernas uppmarsch.

Efter att ha valt mellan flera förslag till affisch, beslöts den 27 juni 1911 att anta konstnären Olle Hjortbergs akvarell, föreställande nationernas uppmarsch. På affischen avbildas inte mindre än 21 olika nationsflaggor. Affischen trycktes i färg på 16 språk, och det antalet kom att upprepas när affischmotivet även blev “reklamärke avsett att anbringas å postförsändelser”, eller brevmärke som vi säger idag. De ovanligt stora brevmärkena, i formatet 4½ × 6 cm, trycktes av AB Centraltryckeriet i Stockholm i perforerade kartor om 81 märken, från mitten av oktober 1911 och ett par månader framåt. Den totala upplagan var 4.782.200 märken, fördelade på olika språk i följande upplagor:

Engelska

Finska

Franska

Grekiska

Holländska

Italienska

Japanska

Kinesiska

Portugisiska

Ryska

Spanska

Svenska

Tjeckiska

Turkiska

Tyska

Ungerska

Engelska	2.337.000
Tyska	712.800
Franska	651.300
Svenska	554.600
Spanska	100.300
Ryska	89.000
Portugisiska	47.700
Holländska	47.200
Finska	43.500
Italienska	40.900
Tjeckiska	40.000
Japanska	27.500
Turkiska	27.400
Grekiska	25.400
Ungerska	20.300
Kinesiska	17.300

Efter att ha tillskrivit generalpoststyrelsen, fick organisationskommittén, i ett svar daterat den 14 november 1911, besked att det var tillåtet att inrikes använda s.k. vinjetter eller reklammärken, dels på försändelsers baksidor, dels på vykorts adressidas vänstra del. Med hjälp av Sveriges beskickningar tog man även reda på vad som gällde för post till och i andra länder. Så tillät t.ex. Storbritannien och USA endast brevmärken på försändelsers baksidor, medan Kanada helt förbjöd sådana. I Kina blev brevmärket förbjudet, då motivet "ansågs såra kinesernas anständighetskänsla". Ett exempel på brevmärkenas popularitet är att det, enbart från privatpersoner i Tyskland, inkom ca 1.500 skriftliga rekvisitioner av brevmärken under de åtta månader som de fanns tillgängliga.

Även Österrike gav ut ett brevmärke. Det såldes för att finansiera landets deltagares resa

Österrikiskt brevmärke för att finansiera landets deltagares resa.

till Stockholm. Det förekom även att privata företag använde sig av motiv som anknöt till spelen.

Göta Olympia-choklad, ett privat reklamärke, där företaget utnyttjade de olympiska spelen.

Vykort

Vykort var vid tiden för de olympiska spelen i Stockholm fortfarande en ganska ny företeelse, som dock hade blivit oerhört populär under det senaste årtiondet. För första gången i historien kunde gemene man hantera bilder, vilka då fortfarande endast förekom ganska sparsamt t.ex. i dagspressen.

Stockholmsmotiv med påtryckt reklamtext på italienska för spelen. Använt i marknadsföringen i samband med en stor utställning i Turin 1911.

De första vykorten som framställdes inför OS 1912 hade Stockholmsmotiv och ett 25-tal olika vyer är kända. De påtrycktes under 1911 med en reklamtext för spelen. Påtrycken gjordes på respektive korts övre del av bilden, i regel på himlen. Texten förekom på fyra språk: tyska, engelska, franska och italienska. Vykorten, där vissa motiv var i svartvitt och andra i färg, var utgivna av två

av landets största vykortsförlag, Axel Eliassons Konstförlag och Granbergs Konstindustri AB. Vykorten trycktes i små upplagor och är därför ganska ovanliga. De lär enbart ha varit avsedda för spelens marknadsföring i utlandet under 1911 och distribuerades t.ex. på den Svenska Konstutställningen i Brighton, Rese- och Turistutställningen i Berlin, utställningen i Turin samt vid Internationella Hygienutställningen i Dresden.

Ensamrätt

Vid alla större evenemang, från Stockholmsutställningen 1897, där vykorten slog igenom i Sverige, och framåt, gavs de officiella vykorten ut av Axel Eliassons Konstförlag. Nu blev det i stället Granbergs Konstindustri AB som kom att sluta avtal med organisationskommittén. Anledningen till att företaget satsade stort var säkert att många utländska besökare väntades, och att Granbergs var stora internationellt, inte minst i det på den tiden omfattande Ryssland. Det påstås att Granbergs under en tid var världens näst största vykortsförlag; endast det välkända Raphael Tuck & Sons i London var större.

Avtalet innebar att Granbergs Konstindustri AB fick ensamrätten "att för utgivande av illustrerade brevkort öfver Spelen taga fotografier inom Stadion samt på öfriga af Organisationskommittén disponerade platser". I avtalet stadgades bl.a. att korten skulle framställas i Sverige och att Granbergs skulle tillhandahålla aktuella tryck, om möjligt redan dagen efter det att respektive foto tagits. Avtalet innebar troligen att Granbergs fick betala ett fast belopp, 4.000 kr., som ersättning för uppförandet av postkontorets byggnad på Valhallavägen. Därtill fick förlaget erlägga 25 procent av intäkterna från vykortsförsäljningen. Totalt rörde det sig om nästan 13.000 kr., en summa som kan ställas i relation till att varje vykort kostade cirka 20 öre. Enligt avtalet disponerade företaget även en större och en mindre kiosk. Den ena kiosken blev förmodligen ersatt av den försäljningslokal som Granbergs kom att disponera i posthuset på Valhallavägen.

Adressidan på Granbergs Konstindustri AB:s första vykortsserie, här med tilltryckt reklamtext för sju nya vykort som utgavs den 4 maj, samma dag som kortet är skickat.

Den första vykortsserien

Granbergs gav ut två numrerade serier med vykort, en före spelen och en under själva OS. Vykorten i båda serierna har upptill på adressidan texten "OLYMPISKA SPELNS I STOCKHOLM OFFICIELLA BREVKORT", och till vänster en stiliserad bild av Sveriges riksvapen. Den första serien, även kallad "den gula serien", efter det rätt kraftiga, ovanligt gulaktiga kartongpapper som korten trycktes på, omfattar 87 kort. Korten framställdes i autotypi, en för sin tid ovanlig teknik med raster, som kan sägas vara en föregångare till moderna tiders offsettryck. Den annars gängse trycktekniken vid den här tiden kallades ljustryck, som lätt känns igen på det gråaktiga, något grumliga, utförandet utan raster. På denna serie angavs till vänster nedtill på adressidan respektive korts nummer, följt av förlagets namn och ort: Granbergs Konstindustri-Aktiebolags Förlag, Stockholm. Vykortens bilder var inte heltäckande, utan på framsidan fanns även plats för bildtexten, som angavs på svenska, helt eller delvis i versaler, i regel följt av en oftast kortare text i gemener på tyska och engelska samt ibland även på franska.

Vykortsserien började enligt en tidningsnotis i *Dagens Nyheter* att säljas i slutet av mars 1912, och tidigast kända avstämpling är den 4 april. Korten, med nr. 1 till 79, utgavs troligen samtidigt, medan det framgår av ett reklamvykort att nr. 80-86 utgavs den 4 maj. Vykortet med det högsta kända numret, dvs

Olympiska spelens organisationskommitté.
(serie 1, nr. 4)

87, måste ha tillkommit senare, eftersom det avbildar människor på Stadion som invigdes den 1 juni.

Den första serien kan indelas i följande olika grupper:

- N:r 1-6. Organisation, deltagarmärke och medalj.
- N:r 7-30. Teckningar av konstnären Torsten Schonberg med motiv av olika sportgrenar och kända idrottsmän.
- N:r 31-39. Stockholmsmotiv.
- N:r 40-41. Stadion, etsningar.
- N:r 42. Okänt motiv, ett troligen aldrig utgivet kort.
- N:r 43-74. Fotografiska bilder av olika idrottsgrenar, ofta visande den svenske mästaren i respektive gren.
- N:r 75-78. Hederspris.
- N:r 79. Den svenske tränaren.
- N:r 80-86. Fotografiska bilder av Stadion.
- N:r 87. Stadion med folk, troligen i samband med dess invigning den 1 juni.

Olympiska spelens prismetallj. (serie 1, nr. 6)

Den första seriens bildtexter finns återgivna i bilaga 1.

Den andra vykortsserien

”Den långa serien”, som den andra vykortsserien ofta kallas, utgavs successivt under själva spelen. Serien omfattade inte mindre än 319 olika nummer, vilket är rekord för en serie vykort relaterad till ett svenskt evenemang. Vykorten i denna serie gjordes på ett gråvitt, tunnare papper än vad den första serien hade. Korten framställdes i en helt annan teknik, i bromsilverutförande, eller med dagens terminologi så kallat äkta foto, ett tillverknings sätt som slog igenom först på 1920-talet och sedan blev helt dominerande ända fram till slutet av 1950-talet. Vykorten är därmed riktiga fotografier som kopierats på ett kraftigt fotopapper med tryckt baksida. Metoden valdes för att man snabbt skulle kunna ta fram vykortet. Förlagets namn och utgivningsort angavs lodrätt på adressidans vänsterkant: Granbergs Konstindustri-Aktiebolags Förlag, Stockholm. Nedtill till vänster angavs respektive korts nummer och vad kortet föreställde, i regel både på svenska och engelska. Bildsidan hade ingen text.

Män och kvinnor tävlade i gymnastik den 6 till 15 juli på Stadion. Det svenska gymnastiklaget som segrade i trupptävlan. (serie 2, nr. 91)

Fotografier togs efter hand under spelen och framställdes som vykort. Motiven kunde vara hämtade från själva tävlingarna eller visade händelser omkring dem. Även kringarrangemang som inte direkt hade med själva de olympiska spelen att göra förekom, t.ex. från nöjesfältet Olympia på Lidingövägen

och ifrån den Andra Allmänna Svenska Sångarfesten, där en konsert hölls på Stadion den 13 juli. Sverige hade dock fått bestämda order från den Internationella olympiska kommittén att inte ha för många kringarrangemang, så att de idrottsliga tävlingarna kunde få full uppmärksamhet.

Vykortsserien kan inte delas in i grupper på samma sätt som den föregående, eftersom olika grenar pågick parallellt och motiven blandades. Av programmet framgår t.ex. att friidrotten började först under den andra veckan, varför dess första nummer är 62. I hela serien finns det ett enda kort, nummer 82, som hittills är okänt, och som med största sannolikhet inte existerar. Samtidigt finns det ett kort utan nummer, som motivmässigt skulle passa in i mönstret som nummer 82. Den andra seriens bildtexter finns återgivna i bilaga 2.

Varianter

Många av vykortet i den andra serien trycktes i flera upplagor, och bortsett från smärre variationer i textstilen, förekommer även mer påtagliga varianter. Det handlar oftast om att Granbergs använde ett annat fotonegativ när man tryckte en ny upplaga. Nummer och texter är desamma, men bilderna är i vissa fall helt olika, ibland dock väldigt snarlika, där t.ex. en person på bilden bara har vridit lite på huvudet. I något fall handlar det om en retusch av fotot och för två nummer har man använt sig av olika förstöringsgrad av samma fotografi. Även varianter i bildtexterna förekommer.

Det kanske finns fler varianter, speciellt av texterna. De flesta samlare är nöjda med att kunna bocka av varje nummer och kontrollerar inte kort med de nummer de redan har. I bilaga 3 beskrivs alla kända varianter.

Blå askar med vykort

Granbergs andra serie såldes även i speciella blå askar, sannolikt efter spelens avslutning. Det var ett sätt för förlaget att bli av med osålda kort. Varje ask innehöll 200 vykort.

Det var alltså inte en komplett serie, och innehållet i askarna varierade säkert. Försäljningen av dessa askar har troligen bidragit till att vissa kort är vanligare än andra och att det finns så många fler obegagnade kort bevarade än postgångna. Askarna sparades ofta som ett minne av spelen, kanske att enstaka kort användes, men merparten förblev obegagnade.

Olika idrottsgrenar m.m.

Nedanstående sammanställning visar vilka kort i Granbergs båda serier som avbildar de olika idrottsgrenarna. I förteckningen skrivs den första serien som "I" och den andra som "II" samt innebär (2) att det finns två olika variationer av motivet, enligt förteckningen i bilaga 3.

Brottning: I:73, 75, II:63, 213, 276.

Cykel: I:24, 46, II:98, 107.

Fotboll: I:7, 30, 44, II:1, 2, 7, 9, 11, 13, 17, 20–22, 29–31, 33, 36, 40, 45, 53(2), 54(2), 55–59.

Friidrott inklusive terränglöpning och dragkamp: I:9–11, 13–23, 25, 27–29, 43, 45, 47, 49–53, 56–63, 65–72, 74, 76, II:62(2), 65, 79, 83, 89, 90, 92, 94, 96, 99, 102, 103, 105, 106, 108(2), 109(2), 110(2), 111–117, 119, 121, 123–131, 135–137, 140–146, 149–151, 153, 155, 157–161, 164, 166–172, 174, 175, 177–179, 181–189, 191–194, 196, 198, 199, 201, 203, 205–207, 209–212, 215, 216(2), 218, 219, 224(2), 230, 231, 233–238, ett utan nr. Fäktning: I:8.

Gymnastik: I:54, 55, II:64, 66, 68, 70(2), 73(2), 75, 81(2), 84, 85, 87, 91, 93, 95, 97, 101, 118, 120, 133, 139, 147, 148, 152, 154, 156, 163, 173, 228. Modern femkamp: II:162, 165, 180.

Rodd: II:269, 272, 274, 277–284, 285(2), 286(2), 287, 288.

Ryttartävlingar: I:77, II:239–268, 270(2), 273, 275. Segling: II:292–319.

Simning inklusive simhopp och vattenpolo: I:26, 64, 78, II:88, 100, 104, 122, 132, 134, 138, 197, 202, 204, 208, 214(2), 217, 220, 221(2), 222, 223, 271.

Skytte: I:48, II:3, 5, 14, 16, 18, 28, 32(2), 35, 37(2), 39(2), 41(2), 42(2), 43, 44(2), 48(2), 49, 50.

Tennis: I:12, II:12, 24, 25, 34(2), 38, 46, 47(2), 51(2), 52(2), 60, 61(2).

Organisation, anläggningar, invigningar, pris-
utdelningar och kringarrangemang m.m.: I:1–6,
31–41, 75–87, II:4, 6, 8, 10, 15, 19, 23, 26, 27, 67,
69–78, 80, 84, 85, 147, 176, 190, 195, 200, 225–
227, 229–232, 289–291.

Nationernas flaggor vid olympiska spelen 1912,
vykort utan angivet förlag.

Övriga vykort

Det framgår inte av Granbergs vykort vem
som tagit bilderna, men hovfotograf Wilhelm
Lamm hade satt samman ett mindre antal
album med 100 olika fotografiska vykort från

Silhuet av en besökare på nöjesfältet Olympia,
klippt av den danske artisten Otto N. Lehd, och
påklistrad på ett förtryckt kort med Stadion-
tornens silhuetter.

OS. Motiven var delvis desamma som Gran-
bergs har gett ut, men många andra förekom.
Fotografens namn var präglat på varje kort.

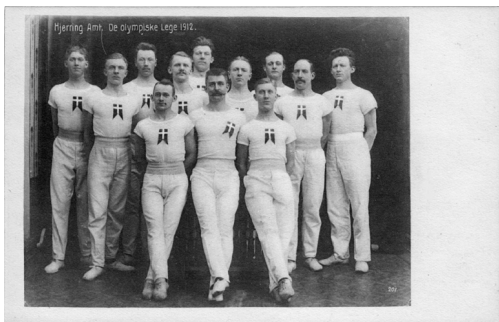
I det album jag har sett är ett nummer mel-
lan 3 och 685 skrivet med blyerts på baksi-
dan av varje kort. Dessutom finns det ytter-
ligare ett antal kända motiv utöver de som
ingick i detta album. Enligt uppgift ska
albumen ha överlämnats som gåva, kanske
till prominenta personer i de svenska och
internationella kommittéerna.

Eftersom Granbergs förlag hade ensam-
rätt på vykortsbilder från tävlingsarenorna,
kom övriga förlags vykort mest att behandla
händelser omkring OS. Det finns t.ex. ett fint
färgkort med de deltagande ländernas flag-
gor, ett med den amerikanska truppens far-
tyg "Finland", ett par reklamvykort, några
kort från nöjesfältet Olympia samt en serie
motiv från scoutlägret på Djurgården, som
pågick under en del av OS-tiden. Dessutom
förekommer några vykort ifrån maraton-
loppet, vilket tydligen inte ansågs omfattas
av Granbergs ensamrätt. Den danske silhuet-
tartisten Otto. N. Lehd klippte besökarens
silhuett av svart papper, vilken sedan klistras-
des på ett vykort med förtryckt silhuett av
Stadion och texten "OLYMPISKA SPELEN
STOCKHOLM 1912". Korten var tryckta
av Almqvist & Wiksell och troligen var
silhuettklipparen verksam på nöjesfältet
Olympia.

Maratonloppet den 14 juli ansågs inte ingå i
Granbergs ensamrätt för vykort. Här är det
Svenska Litografiska Aktiebolaget som har gett
ut ett vykort av segraren, K. K. Mc.Arthur,
Sydafrika på väg in i Stadion. Lagg även märke till
brevlådan i höger bildkant.

Vidare bör nämnas att det existerar ett
okänt antal vykort utgivna i andra länder, i
regel med bilder av någon eller flera av res-

Vykort utgivet i Danmark med gymnastiktrupp till OS 1912.

pektive lands idrottsmän, antingen vid OS i Stockholm eller i hemlandet.

Varning

Avslutningsvis vill jag utfärda en liten varning till alla som är intresserade av denna typ av material från de olympiska spelen 1912, då det existerar objekt vars tillkomsthistoria är tveksam. Det handlar om vykort ur någon av Granbergs båda serier, alternativt ifrån Stadions invigning. De är oftast frankerade med ett 4-öres eller två 2-öres frimärken med Lilla Riksvapnet. Frimärkena är makulerade med stämpeln STOCKHOLM STADION med eller utan LBR, och olika datum förekommer. I något fall har kortet avtryck av båda stämplarna. Dessutom har varje vykort ett OS-brevmärke klistrat på vänstra delen av adressidan, vilket även det är makulerat

Poststämpeln Stockholm Stadion med Lbr, på Granbergs vykort nr. 291 i andra serien, med brevmärket på svenska, även det bundet av samma stämpel. Kortet är uppstämplat i efterhand och därmed tveksamt ur samlarsynpunkt.

med stämpeln. Kortet brukar vara oadresserat, men någon kan förstås ha skrivit dit namn och adress. Dessa vykort anses vara stämplade i efterhand, enligt vissa uppgifter ett år senare, och inte på postkontoret under spelen och stämplarna på korten är i regel osedvanligt distinkta.

Källor och litteratur

Dagens Nyheter.

Olika nummer 1912.

Heijtz, Göran,

Olympiska spelen i Stockholm 1912.

Nordisk Filateli nr. 10/1988.

Officiell redogörelse för olympiska spelen i Stockholm 1912.

Stockholm 1913.

Svenska Maskinstämplor 1891 - 1989.

Stockholm 1990.

Svenskt Postarkiv.

Nr. 6 & 18/1912

Tidskrift för Postväsendet.

Nr. 5/1912.

Avslutningsvis vill jag tacka alla som bidragit med sakuppgifter, och speciellt Dag Ekdahl. Utan hans medverkan med både text- och bildunderlag skulle artikeln inte fått denna omfattning.

Bilaga 1

Granbergs Konstindustri AB:s första vykortsseries bildtexter

Här återges exakt den svenska delen av bildtexterna.

N:r 1. H. M. KONUNG GUSTAF V. Olympiska Spelens beskyddare.

N:r 2. H. K. H. KRONPRINS GUSTAF ADOLF. Hedersordförande i Olympiska Spelens Organisationskommitté.

N:r 3. ÖFVERSTEN G. BALCK Ordförande i Olympiska Spelens Organisationskommitté.

N:r 4. OLYMPISKA SPELENS ORGANISATIONSKOMMITTÉ.

N:r 5. OLYMPISKA SPELENS DELTAGARE- OCH FUNKTIONÄRSMÄRKE.

N:r 6. OLYMPISKA SPELENS PRISMEDALJ.

N:r 7. FOTBOLL.

N:r 8. FÄKTNING.

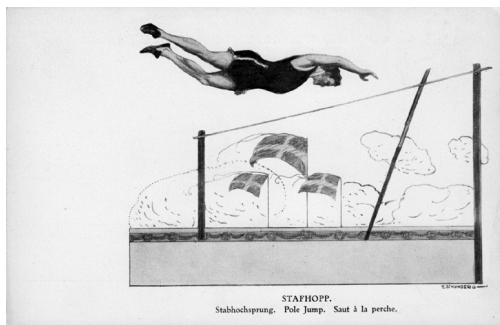
N:r 9. MARATHONLOPPET.

N:r 10. START Å 100-METERSLOPPET.

N:r 11. MARATHONLOPPET.

N:r 12. LAWN TENNIS.

N:r 13. HÄCKLÖPNING.

Stavhopp, efter en teckning av Torsten Schonberg.
(serie 1, nr. 14)

N:r 14. STAFHOPP.

N:r 15. DISKUSKASTNING.

N:r 16. SPJUTKASTNING.

N:r 17. MARATHONLOPPET.

N:r 18. KULSTÖTNING.

N:r 19. ROSE. U.S.A. Kulstötning.

N:r 20. FLANAGAN. U.S.A. Släggkastning.

N:r 21. PORTER. U.S.A. Höjd hopp med ansats.

N:r 22. GILBERT. U.S.A. Stavhopp.

N:r 23. SHEPPARD. U.S.A.

N:r 24. H. MORÉN. (Mälaren rundt.) 1:e pristagare 9 år i följd (1902-1910).

N:r 25. DRAGKAMP.

N:r 26. VATTENPOLO.

N:r 27. SHERIDAN. U.S.A. Diskuskastning.

N:r 28. EWRY. U.S.A. Stående höjd hopp.

N:r 29. E. LEMMING. *Spjutkastning*.

N:r 30. LINDBERG »RUSHAR».

N:r 31. STOCKHOLM. Riddarholmen.

N:r 32. STOCKHOLM. Vasabron och Riksbanken.

N:r 33. STOCKHOLM. Vaktparaden å Norrbro.

N:r 34. STOCKHOLM. Kungl. Operan.

N:r 35. STOCKHOLM. Kungsträdgården.

N:r 36. STOCKHOLM. Utsikt från Katarinahissen.

N:r 37. STOCKHOLM. Utsikt från Skeppsbron.

N:r 38. STOCKHOLM. Djurgårdsbron.

N:r 39. STOCKHOLM. Kungl. Dramatiska Teatern.

N:r 40. STADION, interiör. Efter etsning af arkitekt Hj. Molin.

N:r 41. STADION. Efter etsning af arkitekt Hj. Molin.

N:r 42. Okänt motiv, aldrig utgivet kort?

N:r 43. B. G:SON UGGLA, STOCKHOLM. *Stafhopp*. Svensk mästare.

N:r 44. FOTBOLL. En spännande situation.

N:r 45. TERRÄNGLÖPNING.

Henrik Morén som vunnit cykeltävlingen "Mälaren runt" 9 gånger. (serie 1, nr. 46)

N:r 46. H. MORÉN. Veteranen å »Mälaren rundt». 1:e pristagare 9 år i följd (1902-1910).

N:r 47. ERIK LEMMING, GÖTEBORG. Svensk mästare i *spjutkastning*.

N:r 48. PRISSKJUTNING.

N:r 49. E. TÖRNROS. Svensk mästare i *Marathonlöpning*.

N:r 50. B. G:SON UGGLA, STOCKHOLM. Svensk mästare i *stavhopp*.

N:r 51. K. KULLERSTRAND, STOCKHOLM. *Höjd hopp med ansats*. (Svensk mästare.)

N:r 52. SIGGE JACOBSSON. Vår bästa Marathonlöpare.

N:r 53. EINAR NILSSON, STOCKHOLM. *Kulstötning*. Svensk mästare i kulstötning och diskuskastning.
 N:r 54. GYMNASIKUPPVISNING.
 N:r 55. K. F. U. M.-GYMNASIER.
 N:r 56. A. ÅBERG, NORRKÖPING. *Släggkastning*. (Svensk mästare.)
 N:r 57. K. STENBORG, GÖTEBORG. Svensk mästare å 400 meter.
 N:r 58. S. HAGANDER, STOCKHOLM. *Höjdhopp med ansats*. Svensk mästare i trestegshopp.
 N:r 59. TERRÄNGLÖPNING.
 N:r 60. H. WIESLANDER, STOCKHOLM. *Dis-kuskastning*. Svensk mästare i fem- och tiokamp.
 N:r 61. H. MÅHL, VÄSTERÅS. *Stående höjdhopp*. (Svensk mästare.)
 N:r 62. O. R. EKBERG, STOCKHOLM. *Stående längdhopp*. (Svensk mästare.)
 N:r 63. MARATHONLÖPNING. I täten Sigge Jacobsson.
 N:r 64. A. RUNSTRÖM, STOCKHOLM. Rakt hopp. (Svensk mästare).
 N:r 65. E. VIDE, STOCKHOLM. Svensk mästare å 800 och 1500 meter.
 N:r 66. MILITÄRTÅFLAN.
 N:r 67. SPJUTKASTNING. Hilding Sonne, Sundsvall.
 N:r 68. K. LUNDSTRÖM, STOCKHOLM. Svensk mästare å 10,000 meter.
 N:r 69. HÄCKLÖPNING. I. Möller, Göteborg. Svensk mästare å 200 och 110 meter.
 N:r 70. G. HOLMQUIST, BORÅS. Svensk mästare i längdhopp med ansats.
 N:r 71. TURE PERSSON, MALMÖ vinner 200 meter.
 N:r 72. MARTIN H. PEHRSON, MALMÖ. 10,000 meter.
 N:r 73. MÅSTERSKAPSBROTTAREN E. AHLGREN, MALMÖ, med sin tränare Ivar Tuomisti.
 N:r 74. LENNART ANDRÉN, Ystad. 800 m.
 N:r 75. The Gold and Silversmiths vandringspris i brottnig till segraren i tungvikt (Innehafvare: R. Weisz, Ungern.)
 N:r 76. H. M. Kejsarens af Ryssland vandringspris till segraren i Tiokamp.
 N:r 77. Grefve Geza Andrassy's vandringspris i Hästtäflingarne till segraren i prishoppning A.
 N:r 78. GREFVINNAN DE CASA MIRANDAS (Christina Nilsson) vandringspris till segraren i raka trampolin hopp för damer.
 N:r 79. ERNIE HJERTBERG. De svenska idrottsmännens tränare.

N:r 80. STADION.
 N:r 81. STADION.
 N:r 82. STADION.
 N:r 83. INTERIÖR AF STADION.
 N:r 84. STADION. Åskådareläktarne.
 N:r 85. STADION. Åskådareläktarne.
 N:r 86. STADION. Åskådareläktarne med hufvudentreen.
 N:r 87. Parti af Stadions inre med Kungl. läktaren.

Bilaga 2

Granbergs Konstindustri AB:s andra vykortsseries bildtexter.

Korten togs fram under tidspress och texterna på baksidan är därför ofta lite slarvigt satta, med felande bokstäver och skiljetecken samt delvis med otydliga nummer. Därför återges här den exakta lydelsen av den svenska delen av bildtexterna.

N:r 1. Österrikes fotbollag
 N:r 2. Finlands fotbollag
 N:r 3. Svenska skyttelaget. Skjutning med armé-gevärd
 N:r 4. Entrén till nöjesfältet »Olympia»
 N:r 5. Skyttestånden vid Kaknäs
 N:r 6. Grand Restaurant Stadion
 N:r 7. Italiens fotbollag
 N:r 8. Grand Restaurant Stadion
 N:r 9. Tysklands fotbollag
 N:r 10. Grand Restaurant Stadion
 N:r 11. Ungerns fotbollag
 N:r 12. Lawn Tennis. C. Winslow, South-Africa
 N:r 13. Sveriges fotbollag
 N:r 14. Vid Råsunda skjutbana. Kronprinsen i samtal med skytteveteranen Kamrer Swahn.
 N:r 15. Grand Restaurant Stadion
 N:r 16. Skytteståndet vid Råsunda. Skjutning på lerdufvor
 N:r 17. Från fotbollstäflingarne. Ett kritiskt moment
 N:r 18. Från skyttetäflingarna vid Kaknäs. Vid lunchen
 N:r 19. Dansbanorna på nöjesfältet »Olympia»
 N:r 20. Från fotbollsmatchen, Tyskland-Österrike
 N:r 21. Englands fotbollag
 N:r 22. Kronprinsen hälsar det ungerska fotbollaget
 N:r 23. Restauranten på nöjesfältet »Olympia»
 N:r 24. Från Lawn Tennis täflingarna

N:r 25. Från Lawn-Tennis täflingarna. Mrs S. Fick, Sweden

N:r 26. Restauranten på nöjesfältet »Olympia»

N:r 27. Nöjesfältet »Olympia»

N:r 28. Amerikanska skyttelaget vid Kaknäs

N:r 29. Från fotbollsmatchen England–Finland.

N:r 30. Holländska fotbollslaget.

N:r 31. Från fotboll matchen England–Finland

N:r 32. Amerikanska laget i pistolskjutning

N:r 33. Fotboll-matchen Holland–Finland om tredje pris. Holländarna ha just gjort mål

N:r 34. Konung Gustaf anländer till Lawn Tennis-platsen

Skyttetävlingarna genomfördes vid Kaknäs och i Råsunda den 29 juni till 5 juli. Skytteveteranen Oscar Swahn, nästan 65 år, den i OS än idag äldsta guldmedaljören genom tiderna. (serie 2, nr. 35)

N:r 35. Skytteveteranen Kamrer Swahn skjuter

N:r 36. Hollands lag, tredje pris i fotboll

N:r 37. Alf Swahn, vinnare af enkelskottskj. på löpande hjort

Tennistävlingarna för herrar och damer spelades intill Tennispaviljongen vid Östermalms idrottsplats den 28 juni till 5 juli. Segrarinnan i lawn tennis, Marguerite Broquedis, Frankrike. (serie 2, nr. 38)

N:r 38. M:lle Broquedis, Frankrike, vinnare i damernas enkelspel

N:r 39. Det svenska laget, som vann 1:a pris i pistolskjutning

Fotbollsturneringen spelades på Stadion, i Råsunda och Traneberg mellan den 29 juni och 5 juli. Från fotbollsmatchen Holland – Finland i Råsunda.

(serie 2, nr. 40)

N:r 40. Fotboll-matchen Holland–Finland. Van der Sluis skjuter attackerad af finske målvakten

N:r 41. Mr Graham U.S.A.

N:r 42. Sveriges lag, som öfverlägset vann hjortskjutningen

N:r 43. Skytteveteranen Kamrer Swahn

N:r 44. Hrr Lundeberg, Toiwonon och Alf Swahn

2:a 3:e 1:a pristagare i skjutning på löpande hjort

N:r 45. Fotboll-matchen Holland–Finland. Ett anfall på Finlands mål

N:r 46. Sydafrikanerna Kitson och Winslow vinnarna af gentlemens doubles

N:r 47. Från tennisplatsen. Finalen i gentlemens doubles

N:r 48. Sveriges lag, vinnare i duellskjutningen

N:r 49. Englands lag, vinnare af miniatyrgevärsskjutningen

N:r 50. Miniatyrgevärsskjutning, svenska laget, 2:a pris

N:r 51. Sydafrikanen Winslow, vinnare af gentlemen's singles

N:r 52. Sydafrikanen Kitson, andre i gentlemen's singles

N:r 53. Danmarks fotbollag, andra pris

N:r 54. Konung Gustaf öfverlämnar första pris till Englands fotbollag

N:r 55. Från fotbollfinalen. Middelboe i arbete

N:r 56. Från fotbollfinalen. Englands försvar i aktion

N:r 57. Från fotbollfinalen. Ett avvärjdt anfall

N:r 58. En situation under finalen i fotboll

N:r 59. Kronprinsen hälsar på de danska spelarna

N:r 60. M:lle Broquedis, vinnare i ladie's singles

N:r 61. De kungliga vid lawn tennis täf-lingarna

N:r 62. Täfling i spjutkastning

N:r 63. Brottning

N:r 64. De svenska kvinnliga gymnasterna

- N:r 65. Start för 100 meter
- N:r 66. Svenska kvinnliga gymnasterna
- N:r 67. De kungliga vid Spelens öppnande
- N:r 68. De svenska kvinnliga gymnasterna
- N:r 69. Konung Gustaf på väg till Stadion
- N:r 70. De danska kvinnliga gymnasterna defilerar
- N:r 71. Nationernas inmarsch i Stadion
- N:r 72. Danskarnas förbimarsch
- N:r 73. Svenska kvinnliga gymnasternas förbimarsch
- N:r 74. Kronprinsen håller högtidstalet vid Spelens öppnande
- N:r 75. De danska gymnasterna defilerar
- N:r 76. De amerikanska idrottsmännens defilering
- N:r 77. Konung Gustaf förklarar Spelen öppnade
- N:r 78. Funktionärernas förbimarsch
- N:r 79. Eric Lemming, vinnare i spjutkastning, bästa hand
- N:r 80. De svenska idrottsmännen
- N:r 81. De svenska gymnasterna i Stadion
- N:r 82. Okänt. Existerar troligen inte.
- N:r 83. Löpning 800 m. Holden U.S.A. längst till höger med Björn bakom
- N:r 84. De finska kvinnliga gymnasterna.
- N:r 85. De svenska gymnasternas intåg i Stadion.
- N:r 86. Platt Adams, Amerika, andre i stående längdhopp
- N:r 87. Den svenska gymnastiktruppen, första pristagare.
- N:r 88. Hjalmar Johansson i raka hopp
- N:r 89. Stafettlöpning 400 m. Amerika mot England.
- N:r 90. Ben och Platt Adams, 3:e och 2:e i stående längdhopp.
- N:r 91. De svenska gymnasterna, första pristagare.
- N:r 92. C. Tsiclitiras, Grekland, vinnare i stående längdhopp.
- N:r 93. Den norska gymnastiktruppen, tredje pristagare.
- N:r 94. Femkamp. H. Wieslander kastar diskus.
- N:r 95. De norska kvinnliga gymnasterna.
- N:r 96. Start i ett af heaten på 800 m.
- N:r 97. De finska kvinnliga gymnasterna.
- N:r 98. Vinnaren i »Mälaren rundt», syd-afrikanen Lewis.
- N:r 99. Femkamp. Starten för 1500 m.
- N:r 100. E. Adlerz i raka hopp.
- N:r 101. De finska kvinnliga gymnasterna.
- N:r 102. Malmsten i stående längdhopp.
- N:r 103. Ralph Craig, Amerika, segrare på 100 m.
- N:r 104. Start för 100 m. fritt simsätt.
- N:r 105. Start i försöksheat 10,000 m.
- N:r 106. Greken Tsiclitiras i stående längdhopp.
- N:r 107. Lewis, vinnaren af »Mälaren rundt», vid målet.
- N:r 108. Amerikanen Horine i höjdhopp.
- N:r 109. Det svenska dragkampslaget, första pris.
- N:r 110. Finnen Kohlemainen, segrare i löpning 10,000 m.
- N:r 111. Finalen i löpning 10,000 m.
- N:r 112. Hannes Kohlemainen, den finske löparen.
- N:r 113. Finalen i löpning 800 m.
- N:r 114. Starten för 800 m. final.
- N:r 115. Det svenska stafettlaget 400 m. 2:dra pris. Persson, Möller, Luther, Lindberg.
- N:r 116. Det engelska dragkampslaget, andra pris.
- N:r 117. Det svenska dragkampslaget, 1:sta pris.
- N:r 118. Den danska gymnastiktruppen, andra pris.
- N:r 119. Englands stafettlag på 400 m. 1:sta pris.
- N:r 120. Tyska gymnaster i Stadion.
- N:r 121. De svenska 1,500 m. löparna Zander och Björn.
- N:r 122. Englands simmare vid Spelen.
- N:r 123. Finnen Saaristo, segrare i spjutkastning, båda händer.
- N:r 124. England slår Tyskland och Sverige i stafettlöpning 400 m.
- N:r 125. En start för löpning 1,500 m.
- N:r 126. Mac Donald, Amerika, vinnare i kulstötning, bästa hand.
- N:r 127. Saaristo, Finland, 1:a pris i spjutkastning, båda händer.
- N:r 128. Ralph Rose, 2:dra pris i kulstötning, bästa hand.
- N:r 129. En start för löpning 1,500 m.
- N:r 130. Saaristo, vinnaren i spjutkastning, båda händer.
- N:r 131. Mac Donald, vinnare i kulstötning, bästa hand.
- N:r 132. Greta Johansson i raka hopp.
- N:r 133. De svenska gymnasterna i täflan.
- N:r 134. Greta Johansson i raka hopp.
- N:r 135. Mac Donald, Witney och Rose, 1:sta, 3:dje och 2:dra pris i kulstötning bästa hand.
- N:r 136. Peltonen (3:dje), Saaristo (vinnare) och Sükaniomi (2:dre) i spjutkastning.
- N:r 137. Wide vinner sitt heat på 1,500 m.
- N:r 138. En vattenpolomatch.
- N:r 139. De norska gymnasterna.
- N:r 140. Engelsmannen Jackson vinner 1,500 m. loppet.
- N:r 141. G. H. Goulding, Canada, 1:a pris i gång, 10,000 m.

N:r 142. Starten för gångtävlingens final.
 N:r 143. E. Niklander, tredje i kulstötning, båda händer.
 N:r 144. Starten för gångtävlingens final.
 N:r 145. R. Craig o. D. Lippincott, 1:e o. 2:e i löpning 200 m.
 N:r 146. Engelsmannen Jackson vinner 1,500 m. loppet.
 N:r 147. De engelska gymnasterna intåga i Stadion.
 N:r 148. De engelska gymnasterna i Stadion.
 N:r 149. Starten för 1,500 m. finalen.
 N:r 150. R. Uggle i stafhopp.
 N:r 151. Gångtävling 10,000 m. Final.
 N:r 152. De engelska gymnasterna i Stadion.
 N:r 153. Finalen i 1,500 m. löpningen.
 N:r 154. De finska gymnasterna i täflan.
 N:r 155. E. Niklander i kulstötning.
 N:r 156. De finska gymnasterna.
 N:r 157. Applegarth 3:e, Lippincott 2:e och Craig 1:e på 200 m.
 N:r 158. G. H. Goulding, vinnare i gång-tävlingen 10,000 m.
 N:r 159. Vinnarna i stafhoppet, F. T. Nelson, H. S. Babcock och M. S. Wright, Amerika.
 N:r 160. Vinnarna i stafhoppet, F. T. Nelson, H. S. Babcock och M. S. Wright, Amerika.
 N:r 161. Amerikanerna F. N. Kelly, J. Wendell och W. M. Hawkins, som vunno häcklöpningen.
 N:r 162. G. M. Lilliehöök, K. G. Åsbrink och G. de Laval, som vunno den moderna femkampen.
 N:r 163. De ryska gymnasterna i Stadion.
 N:r 164. J. H. Duncan, U.S.A., 3:e i diskuskastning bästa hand.
 N:r 165. G. M. Lilliehöök, vinnaren i den moderna femkampen.
 N:r 166. Finalen i häcklöpningen.
 N:r 167. B. Uggle i stafhopp.
 N:r 168. Taipale, Finland, Duncan och Byrd, U. S. A., vinnarna i diskuskastningen, bästa hand.
 N:r 169. A. R. Taipale, Finland, 1:a pris i diskuskastning bästa hand.
 N:r 170. A. L. Gutterson, U.S.A., 1:a pris i längdhopp.
 N:r 171. Babcock, U.S.A., 1:a pris i stafhopp.
 N:r 172. F. T. Nelsson, U.S.A. 2:a pris i stafhopp.
 N:r 173. De ryska gymnasterna i Stadion.
 N:r 174. A. L. Gutterson, U.S.A., 1:a pris i längdhopp.
 N:r 175. G. Åberg, tredje pris i längdhopp.
 N:r 176. De tre svenska flaggorna i topp på en gång.
 N:r 177. R. L. Byrd, U.S.A., 2:e i diskuskastning, bästa hand.

N:r 178. Taipal, Finland, Duncan och Byrd, U.S.A., vinnarna i diskuskastningen, bästa hand.
 N:r 179. A. R. Taipale, Finland, 1:a pris i diskuskastning, bästa hand.
 N:r 180. G. M. Lilliehöök, K. G. Åsbrink och G. de Laval, som vunno den moderna femkampen.
 N:r 181. Sverige och Tyskland starta i laglöpningen 3,000 m.
 N:r 182. M. S. Wright, U.S.A., 2:a pris i stafhopp.
 N:r 183. C. D. Bricker, Canada, 2:a pris i längdhopp.
 N:r 184. Svenskarna vinna sitt heat i laglöpningen 3,000 m.
 N:r 185. Det svenska laget i laglöpningen 3,000 m.
 N:r 186. Taipale, Niklander och Magnusson, vinnare i diskuskastning med båda händer.
 N:r 187. Marathonlöparna lämna Stadion.
 N:r 188. Mc Arthur, segraren i Marathonloppet.
 N:r 189. Platt Adams, C. Tsiclitiras och Ben Adams, vinnare i stående höjdhopp.
 N:r 190. Svenska sångarförbundets konsert i Stadion.
 N:r 191. Mc Arthur, segraren i Marathonloppet.
 N:r 192. Det amerikanska laget, 1:a pris i laglöpning 3,000 m.
 N:r 193. Mac Grath, segrare i släggkastning.
 N:r 194. Sigge Jakobsson, bäste européen i Marathonloppet.
 N:r 195. Svenska sångarförbundets konsert i Stadion
 N:r 196. Mac Grath, Gillis and Childs, segrare i släggkastning.
 N:r 197. E. Adlerz, Hj. Johansson och J. Jansson, segrare i raka trampolin hopp.
 N:r 198. Mc Arthur hyllas af sina landsmän.
 N:r 199. Gitsham, 2:e i Marathonloppet.
 N:r 200. Svenska sångarförbundets konsert i Stadion.
 N:r 201. Mc Arthur löper in i Stadion.
 N:r 202. Greta Johansson, segrarinna i damernas raka hopp.
 N:r 203. Platt Adams, segrare i stående höjdhopp.
 N:r 204. Fanny Durack, Wilhelmina Wylie och Jennie Fletcher, de tre bästa simmerskorna.
 N:r 205. Starten för Marathonloppet.
 N:r 206. Amerikanen Strobino, trea i Marathonloppet.
 N:r 207. Lindberg, Reidpath och Praun, vinnare i löpning 400 m.
 N:r 208. Günther, Lubert, Behrens och Zürner, pristagare i svikhopp.
 N:r 209. E. Magnusson, tredje i diskuskastning.
 N:r 210. Sigge Jakobsson, bäste européen i Marathonloppet.

N:r 211. Gitsham, 2:e i Marathonloppet.
 N:r 212. Sigge Jakobsson, bäste européen i Marathonloppet.
 N:r 213. Isländsk glima.
 N:r 214. Det segrande engelska laget i damernas lagkappsimning 400 m.
 N:r 215. Amerikas segrande lag i stafett-löpningen 1,600 m.
 N:r 216. G. Lindblom, G. Åberg och E. Almlöf, vinnarna i trestegshoppet.
 N:r 217. Vera Thulin.
 N:r 218. G. Åberg, 2:e i trestegshopp och 3:e i längdhopp.

Friidrott ansågs vara den viktigaste idrotten. Tävlingarna pågick på Stadion från den 6 till 15 juli. Gustaf "Topsy" Lindblom, segraren i trestegshopp, sedermera legendarisk innehavare av danspalatset Nalen. Lindblom fick sitt smeknamn efter att ha infångat en förrymd elefant vid namn Topsy. (serie 2, nr. 219)

N:r 219. G. Lindblom, segraren i trestegshopp.
 N:r 220. G. R. Hodgson, Canada, som satte fyra nya världsrekord i simning.
 N:r 221. Starten för damernas lagkappsimning 400 m.
 N:r 222. Australiens lag, 1:a pris i lagkappsimning 800 m.
 N:r 223. E. Adlerz, 1:sta pris i trampolin hopp.
 N:r 224. De svenska deltagarna i terränglöpningen 8,000 m.
 N:r 225. Från Stadions invigning.
 N:r 226. Från Stadions invigning.
 N:r 227. Från Stadions invigning.
 N:r 228. Svenska gymnaster i Stadion.
 N:r 229. Konungen anländer till Stadion.
 N:r 230. G. Lindblom mottager sitt 1:a pris.
 N:r 231. Det svenska dragkampslaget får sitt pris.
 N:r 232. Prisutdelningen i Stadion.
 N:r 233. Starten för terränglöpningen.
 N:r 234. C. Lomberg och H. Wieslander, tredje och andre i tiokampen.

N:r 235. Det amerikanska laget i stafettlöpning 1,600 m. 1:a pris
 N:r 236. Kohlemainen, Andersson och Eke, de tre bästa i terränglöpningen.
 N:r 237. Kohlemainen, Andersson och Eke, de tre bästa i terränglöpningen.
 N:r 238. J. Thorpe, segraren i fem- och tiokamp.
 N:r 239. Kapten Carriou Frankrike, 1:e i pris-hoppning.
 N:r 240. Löjtnant von Blixen-Finecke, segrare i steeple chase.
 N:r 241. Löjtnant Grefve G. Lewenhaupt.
 N:r 242. Löjtnant H. von Blixen-Finecke, 3:e i prisridning.
 N:r 243. Löjtnant Grefve von Hohenhau, Tyskland.
 N:r 244. Tysklands lag, 2:a pris i »Military».
 N:r 245. Löjtnant E. G. Caspersson.
 N:r 246. Prins Friedrich Carl af Preussen.
 N:r 247. Charles von Roummel, Ryssland.
 N:r 248. Löjtnant A. Nordlander, segrare i »Military».
 N:r 249. Kapten Alexis Schikhoff, Ryssland.
 N:r 250. Grefve C. Bonde, segrare i prisridning.
 N:r 251. Löjtnant Grefve Ch. Lewenhaupt.
 N:r 252. Löjtnant König med Roderik, vinnare i »Gyllen-Hästen».

Hästattävlingarna genomfördes den 13 till 17 juli på Stadion och ett par platser i närheten samt med en distansritt till Fresta i Upplands Väsby. Ryttmästare Nils Adlercreutz var en av många svenska deltagare. (serie 2, nr. 253)

N:r 253. Ryttmästare N. Adlercreutz.
 N:r 254. Kapten E. de Blomaert, Belgien.
 N:r 255. Löjtnant d'Astfort, Frankrike.
 N:r 256. Steeple chase.
 N:r 257. Löjtnant Åke Hök, Sverige.
 N:r 258. Grefve C. Bonde, segrare i prisridning.
 N:r 259. Storfurst Dmitrij Pawlowitsch, Ryssland.
 N:r 260. Löjtnant S. Deichler.
 N:r 261. Rysslands lag i prishoppning.
 N:r 262. Ryttmästare von Maers, Tyskland.

N:r 263. Oberleutnant von Rochow, Tyskland, 2:a pris i »Military».

N:r 264. Det segrande, svenska laget i »Military».

N:r 265. Storfurst Dmitrij Pawlowitsch, Ryssland.

N:r 266. Förenta Staternas lag i »Military», 3:e pris.

N:r 267. Tyska laget i prishoppning, 2:a pris.

N:r 268. Konungen utdelar priserna från hästtävlingarna.

N:r 269. Australiens utriggade åtta.

N:r 270. Det segrande svenska laget i prishoppning.

N:r 271. Englands vattenpololag, 1:a pris.

N:r 272. Australiens utriggade åtta.

N:r 273. Konungen utdelar priserna från hästtävlingarna.

N:r 274. En vy af den Olympiska roddbanan.

N:r 275. Kapten Cariou, Frankrike, segrare i prishoppning.

N:r 276. Klein, Ryssland, och Asikainen, Finland, pristagare i brottning.

N:r 277. Canadensaren E. B. Butler.

N:r 278. W. D. Kinnear, England, single scull rod-dare.

N:r 279. M. Kusik, Ryssland, i single scull.

N:r 280. New College, England, slår Roddklubben 1912.

N:r 281. Roddklubben 1912, andra pris i inriggad fyra.

N:r 282. Nykjöbing, Danmark, segrare i inriggade fyror.

N:r 283. Leander Rowing Club.

N:r 284. Köpenhamns R. K. slår Finland i utriggad fyra.

N:r 285. Tysklands lag (Ludwigshafen) 1:a pris i utriggade fyror.

N:r 286. P. Veirman, Belgien, 2:a pris i single scull.

Roddtävlingarna hölls på Djurgårdsbrunnsviken invid Strandvägen den 17 till 19 juli i fyra klasser. Här visas engelska New College i utriggade åttor. (serie 2, nr. 287)

N:r 287. New College. Utriggade åttor. 2:a pris-tagare.

N:r 288. Thames R. C. Utriggade fyror. 2:a pris.

N:r 289. Svenska sångarförbundets konsert i Stadion.

N:r 290. Från Svenska Sångarförbundets konsert i Stadion. "Bellmanssången".

N:r 291. Från Svenska Sångarförbundets konsert i Stadion. "Krigssången".

N:r 292. »Erna-Signe», Sverige.

N:r 293. »Sans atout», Sverige.

N:r 294. »Ejdern II», Sverige.

N:r 295. »Wanda», Sverige.

N:r 296. »Sans atout», Sverige.

N:r 297. »Nurdug II», Danmark.

N:r 298. »Nina», Sverige.

N:r 299. »Mac Miche», Frankrike.

N:r 300. Vid startplatsen.

N:r 301. »Sophie Elisabeth», Tyskland.

N:r 302. »Bohème», Sverige.

N:r 303. »Garm V», Sverige

N:r 304. »Wanda», Sverige.

N:r 305. »Kitty», Sverige.

N:r 306. »Edit», Finland.

N:r 307. »Nurdug II», Danmark.

Seglingarna genomfördes i fyra klasser den 20 till 22 juli utanför Nynäshamn. Vykortet visar startplatsen. (serie 2, nr. 308)

N:r 308. Vid startplatsen.

N:r 309. »Sass», Sverige.

N:r 310. »Magda IX», Norge.

N:r 311. »Kitty», Sverige.

N:r 312. »Tyr», Sverige.

N:r 313. På väg till startplatsen.

N:r 314. »Erna-Signe», Sverige.

N:r 315. 8-meters klassen i täflan.

N:r 316. På väg till startplatsen.

N:r 317. »Nurdug II», Danmark.

N:r 318. »Sophie Elisabeth», Tyskland.

N:r 319. »Bohème», Sverige.

Utan nr. 100 mtrs. lopp. K. Lindberg (Sverige) vinner sitt heat.

Bilaga 3

Varianter i Granbergs Konstindustri AB:s andra vykortsserie

Varianter på bildmotiven

Till hjälp för dem som vill samla på varianterna, görs här ett försök att kortfattat för varje nummer beskriva en av ofta flera skillnader, så att den som bara har det ena kortet ska förstå vilket han har och hur den andra varianten ser ut.

Nr. 32. Med / utan liten man till höger om pristagarna.

Nr. 34. Del av kappan i vänsterkanten / bortretuscherad.

Nr. 37. Med / utan publik bakom.

Nr. 39. Med / utan liten man till vänster om pristagarna.

Nr. 41. Med / utan resultattavla bakom.

Nr. 42. Olika förstoring. Det ena med himmel i hela överkanten.

Nr. 44. Olika förstoring. Med / utan man i vänsterkanten.

Nr. 47. Skylt 16/23 / 23/16.

Nr. 48. Mannen i mitten tittar i kameran / lite åt höger.

Nr. 51. Med / utan huvudbonad.

Nr. 52. Med racket i luften / racket nästan osynlig.

Nr. 53. Ingen / höger eller del av båda målstolpar.

Nr. 54. Kungen snett bakifrån / snett framifrån.

Nr. 61. Prinsen (andra t.v.) röker / röker ej.

Nr. 62. Spjutet kastas / är kastat.

Nr. 70. En man / fem män i vänsterkanten.

Nr. 73. Med / utan stolpe och "pall" i högerkanten.

Nr. 81. Gymnastik på ställning / på marken.

Nr. 108. En man / två män vid vänster stolpe.

Nr. 109. En funktionär / två funktionärer.

Nr. 110. En arm / båda armar syns.

Nr. 214. Ingen / en arm syns på tränaren.

Nr. 216. Höger man ser rakt fram / lite nedåt.

Nr. 221. Start från vänster / höger.

Nr. 224. Med / utan liten man t.v. om deltagarna.

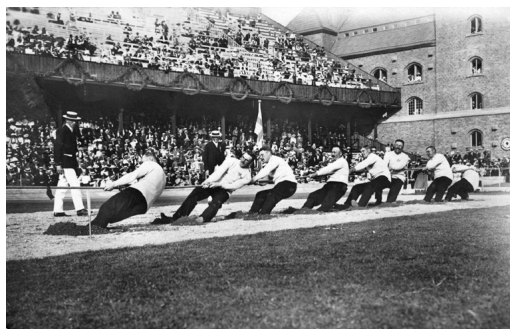
Nr. 270. Med / utan del av torn.

Nr. 285. Med / utan bro bakom.

Nr. 286. Roddaren helt från sidan / snett framifrån.

Varianter i bildtexterna

På nr. 21 står det på första upplagan, "Englands fotbollag", men på senare tryck har ett tillägg gjorts, "Englands fotbollag. 1:a pris". Den engelska texten på nr. 31 finns i två versioner, "From the football matches England-Finland" respektive "From the olympic football matches England-Finland". På nr. 36, 39 och 46 har ursprungskortet svensk och engelsk text. Onummerade kort med samma motiv förekommer, och då med enbart svensk text. Motivet med nr. 79 finns med två texter, "Eric Lemming, vinnare i spjutkastning, bästa hand." respektive "Eric Lemming, segraren i spjutkastning". Vykortet utan nr. (K. Lindberg) förekommer också helt utan bildtext, och detta faktum talar för att kortet är det saknade nr. 82, som förlaget inte satt in bildtexten på.

Ibland förekommer två olika foton med samma nummer och bildtext, vilket brukar betraktas som en variant. Dragkamp var en egen gren, men av fem anmälda lag, kom bara två till start. Vykorten visar Sveriges lag som den 8 juli besegrade England. Båda korten har samma bildtext och nummer. (serie 2, nr. 109)